

Notulen Openbare Vergadering Zorgraad (ZR)

Datum:	17 augustus 2019
Tijd:	10:00 – 13:00 u
Aanwezig:	A.K. Ganput, G. Tjon Eng Soe, R. Peri, J. Valpoort, Th. Mase,
Afwezig:	A. Achaibersing,
Gast:	
Notulist:	N.H.M. Koning

Paramaribo, 17 Augustus 2019

Tijd: 10.00 uur - 13.00 uur

Locatie: KKF gebouw

De voorzitter opent de vergadering en stelt voor om even te wachten omdat een lid van de Raad vertraging ondervindt. Op dat moment waren er slechts 18 personen die zich hebben aangemeld om deze openbare vergadering bij te wonen.

Het lid Valpoort stelt zich voor en heet de aanwezigen van harte welkom en vraagt om te gaan staan om het Surinaamse volkslied te zingen. Na afloop geeft het lid aan dat de Raad enkele gasten heeft uitgenodigd nl. de voorzitter van de onderraad basiszorg de VP, min VG, min Sozavo, min Biza, min RO en de directeur van het BOG. Zij verontschuldigt de min van Biza en geeft aan dat van de andere gasten helaas geen bericht is ontvangen. Zij stelt hierna de leden van de Raad voor aan het publiek en verontschuldigt zij het lid Achaibersing.

De agenda wordt aan de aanwezigen voorgehouden en ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Mededelingen
3. de presentaties t.w. 1. een presentatie van het UO. (een onderzoek naar klant tevredenheid van de consument).
2. een presentatie van de Zorgraad (terug blik van de Zorgraad)
4. de vragenronde
5. wat ter tafel komt
6. Sluiting

De huishoudelijke regels worden aan de aanwezigen voorgehouden.

De voorzitter wordt uitgenodigd om de vergadering officieel te openen.

De voorzitter groet en bedankt de aanwezigen dat zij de moeite hebben genomen om naar de vergadering te komen. Ze geeft aan dat het de tiende openbare vergadering is en zij verklaart die voor geopend. Ze roept de aanwezigen op om na de presentie zoveel mogelijk vragen te stellen en open met de Raad te discussiëren over dingen waarop de Raad moet letten of mee moet nemen voor het beleid. Hierna wordt mevr. Perri, directeur van het UO uitgenodigd voor de presentatie van het UO.

Mevr. Perri geeft kort aan waar de presentatie over gaat. Het gaat over een onderzoek dat is gedaan onder de zorgconsument over de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg. Ook geeft ze de taken van het UO door. Het Uitvoeringsorgaan is de uitvoerder van de wet Basiszorg verzekering. We zijn belast met de registratie en controle van alle mensen in het land die verzekerd zijn of onverzekerd en controleren of werkgevers hun werknemers verzekerd hebben. Verder alle andere dingen die in de Wet staan moeten wij controleren. Verder doen wij aan het verzamelen en analyseren van data. Consumenten behartiging, dat is een heel belangrijke taak van ons omdat er heel veel gebeurt en mensen zich kunnen melden ergens. De voorlichtingen en communicatie m.b.t. de zorg met name de basiszorgverzekering. We ondersteunen ook de Zorgraad. We zijn ook belast met het uitvoeren van de vermogens toets en het beheren van het zorgvoorzieningsfonds, aldus mevr. Perri.

Mevr. Perri vervolgt met de reden voor het onderzoek. In de afgelopen 3 jaren heeft het UO meer dan 1.000 meldingen en klachten gehad waarbij men moest gaan kijken waarom het een en ander gebeurt. Ook de klachten in de media hebben de aandacht van het UO getrokken. Er is toen een vergelijkend onderzoek gedaan onder alle soorten verzekeringen die worden aangeboden. Deze presentatie geeft aan dat er nog veel gedaan dient te worden om de patiënten tevreden te stellen. Het doel van het onderzoek was inzicht te verschaffen in de ervaringen van de zorgconsument en met name de toegankelijkheid en de kwaliteit. Het onderzoek is gedaan in de periode april- mei 2019 middels interviews bij verschillende ziekenhuizen en RGD poli's en ook online konden mensen de enquêtes invullen. Juni- sept 2019 is men bezig met de verwerking van de data en het opmaken van het onderzoeksrapport. 32% man en 68% vrouwen. (zie presentatie onderzoek)

Mevrouw Tjon Eng Soe, ondervoorzitter Zorgraad, wordt uitgenodigd om haar presentatie te doen. Zij geeft aan waar de presentatie over gaat en dat is een terugblik en hoe verder met de Zorgraad. Ze geeft puntsgewijs aan hoe de presentatie is opgebouwd. Als eerst enkele feiten, diverse voorstellen die de Zorgraad heeft gedaan. Wat ervaart de burger nu en wat kunnen we verwachten? Wat is de next stap? Zij benadrukt alvorens te beginnen met de presentatie dat de wet over 2 maanden 5 jaar bestaat en dat dit de 10de openbare vergadering is. Zij zegt verder dat de vergaderingen afwisselend bezocht zijn door het aantal mensen, de beleidsmakers en dat vandaag er geen enkele vertegenwoordiger van de Onderraad aanwezig is.

Voor de inhoud: Zie presentatie.

Na de presentaties gaat men over naar de open discussie.

De eerste persoon mevr. Redoet (60+) vraagt aandacht voor het volgende. Zij betaalt meer dan de wettelijke premie van SRD 240, - per maand. Zij betaalt nu SRD 259, - per maand bij Self Reliance. Self Reliance heeft tot heden nog geen uitleg gegeven wat de reden is dat zij een hoger bedrag moet betalen voor haar premie. Zij vraagt wat ze moet doen om hen zover te krijgen dat ze srd 240 betaalt.

De voorzitter merkt op dat dit regelmatig voorkomt. Uit onderzoek is gebleken dat de maatschappijen meer vragen dan gevraagd mag worden. Zij geeft aan dat het is gemeld bij de Onder Raad echter zonder resultaat. Zij geeft aan dat het een feit is dat er geen basiszorg meer is of niet meer wordt aangeboden. De verzekeringsmaatschappijen zijn hierover aangeschreven maar die hebben aangegeven dat ze niet uitkomen met het voorgeschreven tarief. Het lid Tjon Eng Soe vult aan door aan te geven dat het eind eigenlijk zoek is. Terwijl het goed zou zijn als de Onderraad het besluit zou nemen en het aangepast tarief had vast gelegd dan wist een ieder waar die aan toe is.

De heer Ameerali komt aan het woord en zegt het volgende; “ hij denk niet dat er naar de Onderraad moet worden gekeken en merkt op dat het product Basiszorg niet aan deze mevrouw is verkocht. De eerste constatering wat u zegt is dat de Basiszorgverzekering niet op de markt is. D.w.z. er is een product op de markt dat quasi basiszorg is dat zowel door SZF als andere verzekeringsmaatschappijen wordt aangeboden. Door het uitblijven van het bekrachtigen van de staatsbesluiten heeft de Zorgraad geen gereedschap om de gemeenschap of iemand die de wet overtreedt aan te pakken. Er is nu een plus pakket en dat is anders dan het basiszorg pakket waardoor u in feite u aan uw lot bent overgelaten. De basiszorgverzekering is het product dat de wet dekt. Wanneer u een oogdruppel heeft die voorkomt in de NGK klapper dan wordt deze gedekt. Als het niet voorkomt wordt het niet gedekt.

Heer Alleyne van de consumentenkring complimenteert de inleiders voor hun presentatie. In het bijzonder het UO voor hun onderzoek. Het onderzoek geeft een duidelijk beeld van de zorg van de consument over de basiszorg. Hij stelt de volgende vraag over het bij betalen aan mevr. Perri. “Gaat het om de zorgdiensten of de medicamenten?”. Bij hem is alleen bekend dat er bij betaald wordt bij medicijnen en niet voor diensten. De consument weet vandaag de dag niet meer waar hij/zij aan toe is. Hij vraagt na de uitleg van dhr. Ameerali die aangaf dat er geen basiszorg product meer is waarvoor die wet er dan is? Want voor de consument is het een probleem. Men weet niet waar men aan toe is. Hij zegt erbij dat we moeten gaan zoeken naar een oplossing om het beleid te corrigeren of een andere mogelijkheid te bekijken.

De heer Mase gaat in op de vraag van de vorige spreker. Hij zegt dat de oplossing vrij simpel is. Maar het vraagt om durf. Er is een wet en die dient nageleefd te worden. Dit probleem kom je overall tegen. Als je werkelijk beseft dat het probleem van deze vrouw (Redoet) hopeloos is dan bloed mijn hart. Ik kan mij niet voorstellen dat wij als samenleving niet in staat zijn met elkaar om de gezondheidszorg die in ieder geval geregeld is, althans een gedeelte daarvan, in de wet

niet kunnen volgen. Want konden wij de Wet handhaven, dan was deze mevrouw dichterbij huis. Ik denk dat wij als samenleving en als consument wat actiever moeten worden en moeten opkomen voor onze rechten. Dus ik kom weer terug op handhaven van de wet zolang die wet er is moet deze worden gehandhaafd. De regering dient hier aan haar verplichtingen te voldoen.

De heer Armand Zundert van Ravasur vindt het vreemd dat hij een wet in handen overhandigd krijgt. Handhaven van de wet is een groot probleem. De nieuw arbeidswetten worden goedgekeurd in de Nationale Assemblee. De heer Zundert vindt dat mevr. Tjon Eng Soe de next steps in haar presentatie de grootste uitdaging is voor dit land. Ook de overige 6 punten zijn van belang en geeft een compliment aan het onderzoek. Zonder onderzoek kom je niet tot de kern van de zaak. Met de resultaten van het onderzoek moet er wat gaan gebeuren. Een opmerking is om de cijfers te vergelijken met de WHO cijfers. Om een indruk te krijgen waar wij als Suriname staan met name als 74 % van SZF verzekerden moeten bij betalen. Volgens hem is de richtlijn van de WHO ca. 25% is. Hij heeft de indruk gekregen dat SZF de "White Elephant" is. De vraag is hoeveel procent van onze staatsbegroting willen wij besteden aan gezondheidszorg, hoeveel procent van ons bruto binnenlands product willen wij besteden aan volksgezondheid. Als laatste wil ik kijken naar het artikel 11 van de basiszorgwet punt 6 & 7 inzake de jaarrekening en het jaarverslag van de Zorgraad die wordt goedgekeurd door de Raad van de Ministers. Mijn vraag is of dit gedaan is en het meest interessante is indien deze is goedgekeurd door de Raad van Ministers, deze kan worden gepubliceerd in het advertentieblad van Suriname. Zijn deze documenten voor het publiek beschikbaar is zijn vraag.

Mevr. Perri geeft antwoord op de vragen van de heer Alleyne en zegt dat de diensten als medicijnen een maximale dekking hebben in de wet. Op de vraag van de heer Zundert antwoordt mevr. Perri dat het uitvoeringsorgaan zeker het advies zal meenemen betreffende de WHO cijfers. Zowel de jaarverslagen als de jaarrekeningen van het Uitvoeringsorgaan zijn beschikbaar op de website van het uitvoeringsorgaan. Noch de Raad van Ministers noch de Onderraad hebben een reactie gegeven op de verstrekte gegevens van het uitvoeringsorgaan met inbegrip van de Zorgraad. De jaarrekening en jaarverslagen van 2015, 2016, 2017 zijn beschikbaar. Voor 2018 wordt de laatste hand gelegd voor publicatie.

De voorzitter licht toe dat de jaarverslagen en de jaarrekening van de Zorgraad in de verslagen van het Uitvoeringsorgaan verwerkt zijn.

De heer Mase merkt op dat het hem goed doet dat er een lid van de vakbeweging hier aanwezig is en dat deze de wet serieus neemt. De vakbond heeft ontzettend veel werk verricht tijdens de tot stand koming van deze wet. Hij merkte echter op wanneer het erop aankwam om de wet te handhaven, het redelijk stil was aan de vakbond zijde. Zo ook bij de pensioenwet. Ik roep de vakbeweging op om gezamenlijk met alle stakeholders op te trekken en af te dwingen dat zowel de Wet Nationale Basiszorgverzekering als Wet Algemene Pensioen op een behoorlijke wijze wordt uitgevoerd.

Heer Ameerali wil graag reageren op het feit dat de wet niet wordt nageleefd. Ik heb gereageerd op de situatie van mevrouw (Redoet). Komt een medicijn voor in de NGK klapper dan wordt deze gedekt, komt dat medicament niet voor dan wordt hij niet gedekt. Wanneer men van mening is dat het medicament wel in de NGK klapper moet voorkomen dan is het ministerie van Volksgezondheid bevoegd om op elk moment deze NGK klapper aan te passen. De wet basiszorg geeft aan wat wel en niet vergoed wordt.

Wanneer echter een situatie zich voordoet dat de waarneming van het product basiszorg verandert omdat het niet wordt aangepast, dan wil dat niet zeggen dat wij de wet niet handhaven. Wanneer je een situatie hebt en je hebt een schade van SRD 30.000, - van een oogdoening en je hebt de tarieven niet aangepast zal de wet zichzelf uitschakelen.

Verzekeringsmaatschappijen zetten toeslagen op de mensen hun gezondheidszorg en SZF zet toeslagen op condities van mensen. Dat heeft allemaal te maken met het feit dat de regering het product Basiszorg feitelijk uit de markt heeft gehaald door het product onmogelijk te maken voor maatschappijen om het te verkopen.

Het onderzoek van mevr. Perri is geweldig maar gebaseerd op gevoelsmatigheid. Ik moet bij betalen maar de vraag blijft hoeveel moet ik bij betalen uitgedrukt in percentage. De meeste mensen kennen de voorwaarden van hun polis niet waardoor zij gevoelsmatig veel dienen bij te betalen. Komen deze medicijnen voor in de NGK klapper of niet. Dat er voor medicijnen moet worden bijbetaald is niet nieuw. Medicijnen welke niet voorkomen in de NGK klapper moeten zelf worden betaald door de patiënt.

Het volgende punt is het verwijzingsbeleid. Huisartsen dwingen hun patiënten naar bepaalde specialisten te gaan. Er is bijna een kartelvorming in het doorverwijzingsbeleid.

De voorzitter dankt de heer Ameerali voor aanvullingen en merkt op dat de Zorgraad ook vindt dat de wet niet slecht is

De heer Gits vindt het verdrietig. Wij kunnen het niet zo laten we moeten een oplossing zien te vinden anders worden heel veel mensen gedupeerd. Met betrekking tot de onregelmatigheden zoals de heer Ameerali heeft aangehaald over specialisten en het vriendjes beleid binnen de zorg vraagt hij of het Uitvoeringsorgaan wat daaraan zal kunnen doen. Ik denk dat vanuit de Zorgraad er meer voorlichting dient te komen naar het publiek toe over de zorg. Dat naar de dienstverleners toe een aantal spelregels voorgeschreven dienen te worden. Met betrekking tot aanwijzing van een specialist zou de huisarts verplicht moeten zijn om vijf specialisten voor te stellen aan de patiënt. Met betrekking tot de wachttijden, ik weet dat verschillende doctoren werken aan een oplossing. Wanneer er geen duidelijke regelgeving komt m.b.t. het aantal patiënten dat een arts of een specialist mag behandelen en als er geen regel is m.b.t. de tijdsduur van behandeling per patiënt dan gaat het niet ophouden. Er zijn specialisten die hun

patiënten nauwelijks zien. Dit soort voorstellen dient de Zorgraad aan te bieden aan de zorgverleners.

De voorzitter geeft aan dat de verantwoordelijkheid van de zorg nog altijd een zaak is van het ministerie van Volksgezondheid. De voorstellen die u hebt aangehaald heeft de Zorgraad aangekaart bij de Onderraad.

Mevr. Redoet heeft een vraag over garantiebrieven. Wanneer ik iets aan mijn oog heb en de huisarts verwijst mij naar een andere specialist dan moet ik na 2 behandelingen terug naar mijn huisarts voor een nieuwe garantie brief.

De voorzitter antwoordt hierop dat de consument dit vaak genoeg heeft aangegeven en de Zorgraad in dit kader heeft gesproken met de verzekeringsmaatschappijen. Zij geven als antwoord dat het heeft te maken met bedrijfsvoering. Dit biedt een bepaalde controle want er zijn genoeg zorgconsumenten die zeker misbruik maken. De Zorgraad stel voor om een dialoog aan te gaan met de zorgdienstverleners en mee te nemen wat de ervaring is van de zorgconsument.

De heer Gits vindt dat de beleidsmakers hier aanwezig dienen te zijn maar schitteren weer door hun afwezigheid. Ten aanzien van verwijzing het volgende. De huisarts wil graag op de hoogte zijn van de behandeling van de specialist. De huisarts behoort een verslag te krijgen van de specialist betreffende behandeling van de patiënt. De huisarts kan vanuit de verslagen van de specialisten beoordelen wat de kwaliteiten van de specialist is en zijn behandeling methode waardoor de huisarts beter de patiënt kan adviseren.

Mevr. Sascha voorzitter van Uitvoeringsorgaan geeft aan dat wanneer je alles analyseert dan kom je tot de conclusie dat er een zwakke Staat is dat die niet in staat is haar eigen regels en wetgeving door te voeren. Dat komt door verschillende redenen. Er is een onevenwichtigheid tussen de aanbieders van goederen en diensten in dit land, Bedrijven, banken, verzekeringsmaatschappijen, winkeliers de dienstverleners in de gezondheidszorg er is een onevenwichtigheid. De aanbieders zijn veel machtiger en beter georganiseerd en de consument is bijna niet geïnformeerd. Als voorbeeld vraagt ze zich af: hoe kan je een vrouw uit Pikin Slee zeggen dat zij recht heeft op een keuze van een specialiste. Zij doet een oproep naar de consumentenbond, Ravasur, NGO's, alle organisaties en dorpen de mensen bewust te maken van haar rechten.

Mevr. Gangarampanday zegt het volgende: Over het algemeen zijn de Surinamers niet pro actief. De laatste tijd wel wat meer kritisch op facebook. Jullie (de Zorgraad) zijn de gebeten hond want jullie hebben het niet goed gedaan. Dit is de cultuur van de mensen. Zorgraad , waarom zoeken jullie niet een andere weg wanneer er niet gereageerd wordt op jullie schrijven. Nodig hen uit voor een borrel of ga een praatprogramma organiseren met de media of een documentaire. Doe iets anders. Wat u nu vertelt en u zegt het zelf is reeds in eerdere openbare

ZORGRAAD

Tokailaan 10/ Hk. Eldoradolaan

Tel: 521457

Email: zorgraad.basiszorg@gmail.com

vergaderingen naar voren gebracht. Jullie zijn adviserend en controlerend maar de power is er niet. Jullie doen je best maar hoeveel keer willen jullie dit zeggen? Hier in de gemeenschap lukken bepaalde dingen gewoon niet omdat men nog niet rijp is voor die stappen. De verkiezingen staan voor de deur dus verzin iets anders. Want ik denk dat er iets anders moet gebeuren, want ik denk dat in de maand februari niemand aanwezig zal zijn.

Heer Ameerali geeft het volgende commentaar : .De regering is verantwoordelijk in dit land voor de zorg en niet de Zorgraad. De wet geeft niet de macht aan de Zorgraad of Wet Nationale Basiszorgverzekering dat u de zorg moet organiseren. U moet specifiek waarvoor u bent ingestemd blijven uitvoeren en u moet geen tv programma's gaan maken. U maakt voorstellen en geeft deze door en het is aan de regering, zij zijn verantwoordelijk, om het voor te dragen aan het parlement. De wet is heel duidelijk. De zorg is redelijk goed in Suriname. Maar waar het om gaat is dat de consument een gratis basiszorg kaart wil hebben.

De voorzitter bedankt de heer Ameerali voor de aanvulling en de uitleg.

Mevr. Redoet vraagt welke weg zij moet volgen. Ze krijgt als advies mee om een afspraak te maken met het Uitvoeringsorgaan en dit item te bespreken.

De heer Pawiro, medewerker van het ministerie van Arbeid, vraagt of betaling van een deel van de premie door de werkgever, volgens artikel 8 van de wet, gecontroleerd wordt. Legt het Uitvoeringsorgaan ook sancties of boetes op? De voorzitter deelt mee dat de Staatsbesluiten wel zijn aangeleverd aan de Onderraad, maar deze niet bekrachtigd zijn waardoor noch het Uitvoeringsorgaan noch Zorgraad in staat zijn om sancties op te leggen.

Mevr. Sanches merkt op dat de heer Ameerali zegt dat de zorg in Suriname goed is maar het is niet 100%. Zij heeft een thuiszorg organisatie hier en ook in Amsterdam. Zij is blij dat er een Zorgraad is. Zij adviseert Surinamers in Nederland om toch naar Suriname te komen.

Heer Alleyne is blij met de introductie van het medisch paspoort dat kan bijdragen aan een efficiëntere zorg.

De voorzitter geeft aan dat het medisch paspoort aanwezig is op de tafel van de ingang en sluit de vergadering.

De Secretaris